

- N.B :** 1. Figures to the right indicate full marks.
2. Support your answers with relevant case laws.

1. Answer in **one / two** sentences : 20

- (i) What is the difference between a 'Police State' and 'Welfare State' ?
- (ii) What is the definition of Administrative Law given by Ivor Jennings ?
- (iii) Define Contingent Legislation.
- (iv) What is quasi judicial function ?
- (v) State two functions of civil servants.
- (vi) What is a writ ?
- (vii) What is conciliation ?
- (viii) What is the meaning of "Nemo debet lesse judex propria causa" ?
- (ix) What is Judicial Review ?
- (x) State two functions of the Parliamentary Committees.

2. Write short notes on any **four** :— 20

- (i) Administrative Tribunals in India.
- (ii) Parliamentary Control over delegated legislation
- (iii) Doctrine of separation of powers
- (iv) Droit Administrative system in France
- (v) Supremacy of Law
- (vi) Nature and classification of civil services in India.

3. Answer the situational based questions (**Any two**) 12

1. A person is illegally detained by police.
 - (i) Can his wife file writ petition ? Which writ can be invoked by her ?
 - (ii) If wife is not alive who can invoke writ jurisdiction ?
2. The Director of public instruction refused to include a book for the school syllabus written by Mr. Ram. Mr. Ram wants to challenge the said refusal in the Court of Law.
 - (i) Is any right of Mr. Ram violated ? Explain.
 - (ii) Can Mr. Ram compel the Director of Public instruction to include his book in the list of books ? Explain.
3. Mr. Mohan a Government Servant was terminated from his service by the employer without any notice. Hence Mr. Mohan filed a writ petition under Article 226 of the Indian Constitution in the High Court.
 - (i) Is writ maintainable ? Which remedy is available to aggrieved employee ?
 - (ii) Write two differences between Article 32 and 226.

[TURN OVER

4. Answer any **four** in detail.

- (i) Explain in detail the needs and importance of the Ombudsman in India.
- (ii) Explain the judicial control over delegated legislation.
- (iii) What is the importance of Audi Alteram, explain the maxim with reference to leading case laws ?
- (iv) What are the various classifications of public corporations in India ? Describe legal status and liabilities of public corporation.
- (v) Write in detail the nature and scope of Administrative Law and state the reasons for its growth in India.
- (vi) Explain the tortious liability of the Indian Government with the help of apex court judgements.

(मराठी रूपांतर)

[३ तास

एकूण गुण : १००

सूचना : (१) एक किंवा दोन वाक्यात उत्तरे लिहा.

१. एक किंवा दोन वाक्यात उत्तरे लिहा.

२०

- (i) ‘‘पुलिस राज्य’’ व ‘‘कल्याणकारी राज्यमधे काय फरक आहे ?
- (ii) ऐवर जेनींगने प्रशासकीय कायद्याची भविष्यकालीन कायद्याची व्याख्या लिहा.
- (iii) भविष्यकालीन कायद्याची व्याख्या लिहा Contingent Legislation.
- (iv) न्यायिकवन quasi judicial कार्ये म्हणजे काय ?
- (v) नागरि सेवकांचे दोन कार्ये लिहा.
- (vi) याचिका म्हणजे काय ?
- (vii) समेट म्हणजे काय ?
- (viii) ‘‘Nemo debet lesse judex propia causa’’ म्हणजे काय ?
- (ix) न्यायालयीन पुनर्विलोकन म्हणजे काय ?
- (x) संसदीय समितीचे दोन कार्ये लिहा.

२. कोणत्याही चारवर टीपा लिहा.

२०

- (i) भारतातील प्रशासकीय न्यायाधिकरण
- (ii) प्रत्यायुक्त कायदेमंडळावरील संसदीय नियंत्रण
- (iii) सत्ता विभाजनाचे तत्व.
- (iv) फ्रान्समधील ड्राइट अॅडमिनीस्ट्रेटीफ प्रणाली
- (v) कायद्याचे वर्चस्व
- (vi) भारतीय नागरी सेवेचे स्वरूप व वर्गीकरण.

[TURN OVER

३. परिस्थितीजन्य प्रश्नांची उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

१२

१. एक व्यक्तीला पोलीसांनी बेकायदेशीर दडवून ठेवले.

- त्याची पत्नी याचिका दाखल करू शकते का ? कोणती याचिका दाखल करू शकते ?
- जर त्याची पत्नी ह्यात नसेल तर कोण याचिका दाखल करू शकतो ?

२. जनसूचना निर्देशकाने श्रीयुत राम यांनी लिहीलेल्या पुस्तकास विद्यालय अभ्यासक्रमात समाविष्ट करण्यास नकार दिल्याने श्रीयुत राम यांनी जनसूचना निर्देशकाच्या या कृतीला कोर्टात आव्हान देण्याचे ठरवले.

- श्रीयुत रामच्या अधिकारांचे उल्लंघन झाले आहे का ? स्पष्ट करा.
- श्रीयुत राम जनसूचना निर्देशकास त्याचे पुस्तक, पुस्तकयादीत समाविष्ट करण्यास

भाग पाडू शकतो का ? स्पष्ट करा.

३. श्रीयुत मोहन या सरकारी नोकराला मालकाने कुठलीही पुर्व सूचना न देता कामावरून कमी केले. म्हणून श्री. मोहन यांनी उच्च न्यायालयात कलम २२६ अंतर्गत याचिका दाखल केली.

- ह्या केसमध्ये याचिका दाखल होईल का ? नोकराला कोणते उपाय उपलब्ध आहेत ?
- कलम ३२ व कलम २२६ मधील दोन फरक लिहा.

४. खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा.

४८

- भारतात ऑंबडसमनची Ombudsman गरज व महत्त्व सविस्तर स्पष्ट करा.
- प्रत्यायुक्त कायदेमंडळावरील न्यायलयीन नियंत्रण स्पष्ट करा.
- Audi Alteram partem तत्वाचे महत्त्व सांगून प्रमुख केस लॉ सकट स्पष्ट करा.
- भारतीय महामंडळाचे वेगवेगळे वर्गीकरण करा. तसेच महामंडळाची वैद्य दर्जा व जबाबदारी स्पष्ट करा.
- प्रशासकीय कायम कायद्याची स्वरूप व व्याप्ती यावर सविस्तर चर्चा करा व भारतीय प्रशासकीय कायद्याच्या व्याप्तीचे कारणे लिहा.
- नुकसान भरपाई संदर्भात भारतीय सरकारची जबाबदारी न्यायालयीन निर्णयासकट स्पष्ट करा.
